

ZAPISNIK

sa 19. sjednice Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore,
održane 8. februara 2018. godine

Sjednica je počela u 10.30 časova.

Sjednici je predsjedavao Adrijan Vuksanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Marija Čatović, Daliborka Pejović, Maja Bakrač, Mihailo Anđušić, Nikola Rakočević i Momčilo Martinović.

Sjednici su prisustvovali sljedeći predstavnici nadležnih institucija: Aleksandar Andrija Pejović, ministar evropskih poslova, Jelena Burzan, generalna direktorica Direktorata za pristupanje Evropskoj uniji, Ivana Glišević Đurović, generalna direktorica Direktorata za evropske fondove i Ivan Đurković, saradnik u Kabinetu ministra evropskih poslova.

Sjednici su prisustvovali saradnici u Odboru: Sanja Bulatović, Marija Milošević i Luka Pejović.

Sjednica je bila otvorena za javnost i ispraćena od strane predstavnika medija.

Nakon što je konstatovao da postoji kvorum za rad, predsjednik Odbora Adrijan Vuksanović pozdravio je prisutne članove i poželio uspjeh u radu, a potom kazao da je predviđeni dnevni red proširen za jednu tačku i potvrdio da je usvojen

DNEVNI RED

1. **Informacija o programima podrške Evropske unije Crnoj Gori za 2017. godinu;**
2. **Razno.**

TAČKA 1

Informacija o programima podrške Evropske unije Crnoj Gori za 2017. godinu

Predsjednik Vuksanović pozdravio je goste i kazao da očekuje konkretnije odgovore o realizaciji projekata i glavnim izazovima kada je riječ o programima podrške Evropske unije Crnoj Gori, kao i o količini sredstava koju država dobija od Evropske unije i kapacitetima za korišćenje prepristupnih fondova. Potom je riječ dao ministru evropskih poslova, Aleksandru Andriji Pejoviću.

Ministar evropskih poslova Aleksandar Andrija Pejović izrazio je zadovoljstvo načinom na koji su sredstva planirana, a potom i utrošena, kao i da Crna Gora posjeduje kapacitete da apsorbuje raspoloživa sredstva, od strane EU, kao najvećeg donatora kada je finansijska pomoć u pitanju. Pejović je dodao da očekuje uskoro i statistički pregled za utrošenih 235 miliona eura, predviđenih za pomenute IPA projekte.

Kada je IPA II (2014-2020) u pitanju, ministar Pejović je kazao da je tokom 2017. godine usvojen dodatak finansijskog sporazuma između Evropske komisije i Crne Gore o godišnjem akcijskom programu za 2015. godinu, finansijski sporazum za programe podrške iz 2016. godine, godišnji program za Crnu Goru za 2017. godinu u kojem su usvojeni djelovi koji se tiču demokratije, upravljanja i saobraćaja, kao i program za direktnu budžetsku podršku reformi javne uprave, kojom je obuhvaćeno dodatnih 15 miliona eura finansijske podrške. Takođe, potpisan je finansijski sporazum za poljoprivredu i ruralni razvoj, koji je stupio na snagu 6. decembra 2017. godine. Što se tiče saradnje sa državama regiona, kroz transnacionalne programe, ministar Pejović je istakao da je potpisano 7 programa, dok je Višekorisički program IPA programa za 2018. godinu u završnoj fazi, a isti program za 2017. godinu, koji je na raspolaganju cijelom regionu je završen prošle godine. Prošle godine je kroz Zapadnobalkanski investicijski okvir Crna Gora dobila 20,2 miliona eura, od čega je 9 miliona eura utrošeno na izgradnju postrojenja za prečišćavanje voda u Podgorici. Dalje, 7,4 miliona eura utrošeno je na projekte infrastrukture, a 3,8 miliona eura na putnu infrastrukturu, naveo je Pejović. On je dodao da su, kada je IPA I (2007-2013) u pitanju, utrošena gotovo sva planirana sredstva u okviru prekograničnih programa, što u procentima iznosi 90% realizacije, i time se jasno vidi da je Crna Gora lider u regionu, kada je broj bilateralnih projekata sa zemljama korisnicima IPA programa u pitanju, sa ukupnim učešćem u 136 od 321 projekta.

Ministar evropskih poslova Aleksandar Andrija Pejović se potom osvrnuo na način korišćenja sredstava iz IPA II (2014-2020), kazavši da nam je na raspolaganje stavljeno 270,5 miliona eura sa izgledima za dobijanje dodatnih sredstava. Za IPA program za 2014. godinu imamo na raspolaganju 35,7 miliona eura, koja su utrošena na 17 projekata. U okviru IPA programa za 2015. godinu, na raspolaganju smo imali 26,7 miliona eura, od čega je 5 miliona eura izdvojeno za projekte u okviru IPARD programa. Dalje, za zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa dobijeno je dodatnih 5 miliona eura, kao vid novih podsticajnih mjera, dok je 18 miliona eura utrošeno kroz sektorski operativni program za socijalnu politiku, zapošljavanje i obrazovanje za sve tri programske godine. Takođe, dobijena je i direktna budžetska podrška za integrisano upravljanje granicama. Za IPA program za 2016. godinu, Crnoj Gori je na raspolaganje stavljeno 37,5 miliona eura, koja su usmjerena na životnu sredinu, zatim, dodatnih 16 miliona eura, usmjerenih na pripremu i jačanje okvira za pomenutu oblast, 7 miliona eura za konkurentnost, 5 miliona eura za poljoprivredu, 2,5 miliona eura za demokratiju i upravljanje, te 5 miliona eura za obrazovanje, zapošljavanje i socijalnu politiku. Konačno, Pejović je istakao da Crna Gora u okviru IPA programa za 2017. godinu na raspolaganju ima 39,6 miliona eura, od čega je za oblast saobraćaja predviđeno skoro 10 miliona eura, demokratiju i upravljanje 15 miliona, poljoprivredu dodatnih 6 miliona eura, dok je za obrazovanje izdvojeno 5,4 miliona eura. Pejović je pomenuo da se vladavina prava i temeljna prava ističu u programiranju za 2018. godinu, za šta je predviđeno 13,3 miliona eura, i to uglavnom za oblast pravosuđa, a skoro 10 miliona eura planirano je za oblasti ribarstva i bezbjednosti hrane.

Predsjednik Odbora Adrijan Vuksanović zahvalio se ministru Pejoviću na predstavljanju Informacije, a potom otvorio raspravu.

Član Odbora Momčilo Martinović upitao je Ivanu Glišević Đurović, generalnu direktoricu Direktorata za evropske fondove, kakva je iskorišćenost pretpristupnih fondova i da li se moglo uraditi više po tom pitanju, da li je potrebno raditi na kadrovskom jačanju i edukaciji subjekata

– potencijalnih korisnika IPA programa, kao i na njihovom umrežavanju na regionalnom nivou. Poslanika Martinovića dodatno je zanimala ocjena preusmjeravanja sredstava iz V komponente: Poljoprivreda i ruralni razvoj u I komponentu: Podrška tranziciji i izgradnji institucija i gdje će ta sredstva biti utrošena, zbog čega nisu ispunjeni preduslovi za indirektno upravljanje sredstvima, koji su rokovi za realizaciju najvažnijih nacionalnih projekata i kakve su posljedice ukoliko se rokovi ne ispoštuju, kao i to, zašto se ne navode u programima regionalne i teritorijalne saradnje u dijelu Interreg-IPA imena partnera, čak ni u dijelu gdje je crnogorski partner vodeći u jednom od projekata.

Generalna direktorica Direktorata za evropske fondove Ivana Glišević Đurović izrazila je zadovoljstvo stepenom iskorišćenosti sredstava koja prelazi 85%. Kada je IPA I u pitanju, kapaciteti su ojačani, pa se samim tim očekuje da iskorišćenost kapaciteta bude dodatno povećana. Po pitanju edukacije i umrežavanja, Ministarstvo evropskih poslova intenzivno radi, posebno kroz TAEX program, usmjeren na jačanje kapaciteta. Kada su u pitanju programi regionalne i teritorijalne saradnje, u okviru kojih su korisnici NVO sektor, ministarstva i određene asocijacije, redovno se organizuju treninzi za pisanje projekata. Osim toga, nakon prijava i odobravanja projekata, organizuju se treninzi za jačanje kapaciteta prilikom sprovođenja istih, navela je Glišević Đurović.

Što se tiče rokova za realizaciju aktivnosti, potpisivanjem finansijskog sporazuma počinju da teku rokovi za sprovođenje projekata. Svaki projekat ima jasno definisan rok, nepotrošena sredstva se moraju predvidjeti u budžetu, a država u slučaju neiskorišćenosti sredstava do određenog roka snosi odgovornost, tako što pokriva određene aktivnosti sredstvima iz budžeta. Kada je u pitanju Interreg-IPA, u trilateralnim programima naši predstavnici za sada nijesu preuzeli određenu odgovornost da budu vodeći partner, pa tako za trilateralni program BiH – Hrvatska – Crna Gora, Crna Gora je imala samo jednog link partnera i to Opštinu Kotor, dok je za trilateralni program Italija – Albanija – Crna Gora, proces ugovaranja u toku.

Članicu Odbora Daliborku Pejović interesovala je izrada idejnog projekta i zbog čega je procjena društvenog i uticaja na životnu sredinu za autoput Bar – Boljare, dionica Mateševo – Andrijevića 3,1 miliona eura, kada je to procedura Svjetske banke, a u ovom slučaju podrška se dobija od strane Evropske unije, te da li je ovo naknadna procjena uticaja ili se ide u susret budućim aktivnostima na samom projektu. Naredna pitanja poslanice Pejović su se odnosila na sufinansiranje infrastrukturnih ulaganja u Crnu Goru, koja se tiču projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici u iznosu od 9 miliona eura, da li se ovim iznosom zaokružuje finansijski sistem potreban za izgradnju projekta, koji je sam po sebi veoma bitan, i da li su razmatrani prioriteti u oblasti životne sredine, u okviru prekograničnog programa sa projektom koji reguliše transport opasnih materija kroz Crnu Goru, da li je postojala potreba da se na graničnim prelazima, metodom zajedničkog ulaganja, odnosno konkurisanjem kroz sredstva IPA programa definiše ova važna oblast.

Ministar Pejović istakao je da je bespovratna podrška Evropske unije iznosila 9 miliona eura, dok je ostatak sredstava riješen kroz kredit, zaduživanjem kod Njemačke razvojne banke (KfW). Ukupan iznos projekta iznosi 56 miliona eura, koji je predviđen za kapitalni projekat, ne samo za Opštinu Podgorica nego i za širu oblast, kao što je oblast rijeke Bojane. Što se tiče infrastrukture, za sada je planirano da se radi na tri granična prelaza (Luka Bar, Božaj i Kula), gdje će se izgraditi posebne veterinarske fitosanitarne stanice, koje će omogućavati protok proizvoda životinjskog porijekla. Kada je u pitanju autoput, projekat je finansiran iz Zapadnobalkanskog investicijskog okvira, gdje je Evropska unija insistirala na proširenju projekta, odnosno na izradi šire studije koja bi pokazala uticaj na životnu sredinu i na društveni uticaj, prije nego se otpočne dalja realizacija projekta.

Pošto više nije bilo zainteresovanih za diskusiju, prešlo se na drugu tačku dnevnog reda.

TAČKA 2

Razno

Predsjednik Odbora Adrijan Vuksanović kazao je da je došlo do promjena u sastavu delegacije Crne Gore koja bi trebalo da učestvuje na predstojećoj Konferenciji odbora za evropske integracije/poslove država članica Procesu stabilizacije i pridruživanja Jugoistočne Evrope (COSAP), te da poslanicu Mariju Maju Čatović, kao člana delegacije mijenja poslanik Mihailo Anđušić. Za šeficu delegacije imenovana je poslanica Daliborka Pejović.

U nastavku tačke, razgovaralo se o posjeti evropskog komesara za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Johanesa Hana Skupštini Crne Gore i predstavljanju Strategije za Zapadni Balkan pod nazivom „Vjerodostojna perspektiva proširenja za Zapadni Balkan“ na zajedničkoj sjednici Odbora za međunarodne odnose i iseljenike i Odbora za evropske integracije, koja je zakazana za 9. februar 2018. godine.

Predsjednik Odbora je zaključio sjednicu u 11.10 časova.

**SARADNICA U SEKRETARIJATU
ODBORA**

Marija Milošević s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Adrijan Vuksanović s.r.